

యువతరంలో ఎముకల సమస్యలు

కొన్నేళ్లుగా యువతరంలో కూడా ఎముకలకు సంబంధించిన రుగ్మతలు ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. 20 ఏళ్లకే ఎముకలు బలహీనమైపోతున్నాయి. పెతునుబారుతున్నాయి. అనారోగ్యకరమైన ఆహారపు అలవాట్లు, ధూమపానం, మద్యపానం, శారీరక కదలికలు లేకపోవడం, ఊబకాయం, క్యాల్షియం, విటమిన్ డి లోపం మొదలైన కారణాల వల్ల ఎముకల సాంద్రత తగ్గుతున్నది. ఇది ఆస్టియోపొరోసిస్, ఆర్థరైటిస్ వంటి ఎముకల సమస్యలకు దారితీస్తున్నది.

నాడీ వ్యవస్థ రుగ్మత అయిన న్యూరోపాథిక్ ఐమిన్ వల్ల నొప్పితో బాధ పడుతుంటారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఎముకల నొప్పి, కీళ్లనొప్పి నుంచి విముక్తి పొందడానికి కొన్ని పరిష్కారాలు ఉన్నాయి.

ఎముకల సాంద్రత ఎంత?
ఆరోగ్యకరమైన ఎముక: టీ స్కార్ 1 కంటే ఎక్కువ ఉండాలి.
ఆస్టియోపొరోసిస్ (ఎముకలు బలం కోల్పోవడం): టీ స్కార్ 1 నుంచి మైనస్ 2.5 మధ్య ఉంటుంది.
ఆస్టియోపొరోసిస్ (ఎముకలు గుల్బులు): టీ స్కార్ మైనస్ 2.5 కంటే తక్కువ.

- కారణాలు**
- డయాబిటీస్, అధిక రక్తపోటు, అధిక కొలెస్ట్రాల్ లాంటివి క్యాల్షియం నొప్పులకు కారణమవుతాయి.
  - తప్పుడు భంగిమలో కూర్చోవడం, అనారోగ్యకరమైన ఆహారపు అలవాట్లు, అధిక బరువు, విటమిన్ డి లోపం వంటివి, క్యాల్షియం లోపం వల్ల యువతలో ఆర్థరైటిస్ ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నది.
  - కీళ్లనొప్పులు ఉంటే ప్రాసెస్ ఆహారాలు, గ్లూటెన్ ఆహారం, అధిక మోతాదులో చక్కెర, ఉప్పు ఉన్న ఆహారాన్ని తీసుకోకూడదు.
  - శరీర బరువు పెరగకుండా చూసుకోవడం, ధూమ పానం వదిలిపెట్టడం, సరైన భంగిమలో కూర్చోవడం మొదలైన వాటితో కీళ్లనొప్పులను నివారించుకోవచ్చు.

వేసవిలో కీళ్లనొప్పులు

- శరీరంలో తగినంత నీరు లేకపోవడం.
- చల్లదీసి, శీతల పానీయాలు తీసుకోవడం.
- ఏసీ, కూలర్ నుంచి వచ్చే గాలి.
- మినరల్స్ లోపించడం.

ఇవన్నీ వేసవిలో కీళ్లనొప్పులు పెరగడానికి కారణం అవుతాయి. ఇలాంటివన్నీ ఆవల నూనెతో నొప్పి ఉన్న భాగాలను మర్చనా చేసుకోవాలి. వేడి కంప్రెస్ ను ఉంచినా మంచిదే. గోరువెచ్చటి నీటికి సైంధవ లవణం కలిపి మర్చనా చేసినా ఫలితం ఉంటుంది.

పిల్లల్లో చురుకుదనం తగ్గితే!

మా పిల్లవాడి వయసు నాలుగు సంవత్సరాలు. ఆరు నెలల నుంచి బలహీనంగా ఉంటున్నాడు. బాగా నిద్రపోతున్నాడు. బడిలో కూడా నిద్రపోతున్నాడు. ఇంటికి రాగానే మళ్ళీ పడుకుంటాడు. ఆడుకోవాలన్న ఆసక్తి లేదు. డాక్టర్ కి చూపించాం. రక్త పరీక్ష చేయించాం. రక్తం తక్కువగా ఉందని చెప్పారు. రెండు వారాల నుంచి మందులు వాడుతున్నాం. అయినా మార్పు లేదు. ఏం చేయాలి?

తగ్గయా? ప్లేట్ లెట్స్ తగ్గయా? స్పృంజ్ చేయలేదు. సమస్యను కచ్చితంగా నిర్ధారించాలి. కాబట్టి, పిల్లల వైద్యులకు చూపించి అవసరమైన పరీక్షలు చేయించండి. ఈ విషయంలో ఏమాత్రం అజాగ్రత్త వద్దు. ఐరన్ లోపం వల్ల రక్తం తగ్గి ఉండవచ్చు. అది ఈ ఆరు నెలల్లోనే ఎందుకు జరిగింది? గతంలో ఉంటే గర్భిణీవలెపోయా? శరీరంలో ఇతర సమస్యలు ఏమైనా ఉన్నాయా? నులి పురుగులు ఉన్నాయా? ఇవన్నీ తెలుసుకోవాలి. అప్పుడే సరైన వైద్యం అందించడం సాధ్యమవుతుంది. మరోసారి డాక్టర్ కి చూపించి అవసరమైన రక్త, మూత్ర పరీక్షలు చేయించండి.

జింక్ లోపం.. ఆరోగ్యానికి శాపం

రోగ నిరోధక శక్తి, ఆరోగ్యకరమైన జీవక్రియలు, గాయాలు మానడం, శరీర ఆరోగ్యానికి దోహదపడే మినరల్స్ లో జింక్ ప్రధానమైంది. చాలామందికి తమలో జింక్ లోపం ఉన్నదనే సంగతి తెలియదు. దీన్ని చని గట్టడానికి కొన్ని లక్షణాలను గమనించాలి.

తరచుగా జలుబు, ఇన్ఫెక్షన్లు బాధిస్తున్నాయంటే జింక్ లోపం కావచ్చు. తెల్ల రక్తకణాల పునరుత్పాదన మెరుగుపరచడం ద్వారా శరీర రోగ నిరోధక శక్తిని జింక్ బలోపేతం చేస్తుంది. ఇది లోపిస్తే జబ్బుపడే అవకాశాలు ఎక్కువ.

శరీరంలో కండరాలు, కణాల పెరుగుదలకు జింక్ అత్యవసరం. ఒకవేళ మీకు గాయాలు నెమ్మదిగా మానుతుంటే జింక్ లోపం వల్లమో అని అనుమానించాలి. జింక్ స్థాయిలు తక్కువగా ఉంటే శరీరంలో కొలెస్ట్రాల్ అంతగా ఏర్పరచదు. దీంతో చర్మం చూడకుపోవడం అలసట అవుతుంది. గాయాలు మానడం మందగిస్తుంది.

రుచి, వాసన గ్రాహకాలు సక్రమంగా పనిచేయడానికి జింక్ కీలకం. ఇది లోపిస్తే రుచి, వాసన గ్రాహకాలు స్పందించడం తగ్గుతుంది. తిండి రుచించడం లేదంటే జింక్ తక్కువగా ఉండడానికి సంతకం కావచ్చు.

మాడుపై జుట్టు కుదుళ్ళ ఆరోగ్యానికి జింక్ అండగా నిలుస్తుంది. దీని లోపం వల్ల వెంట్రుకల నిర్మాణం బలహీనపడుతుంది. జుట్టు రాలడం, పల్లవిబటానికి దారితీస్తుంది. మామూలు కంటే ఎక్కువగా జుట్టు రాలిపోతుంటే బోజనంలో జింక్ అధికంగా లభించే పదార్థాలను చేర్చుకోవాలి.

జింక్ లోపం వల్ల మొటిమలు, దద్దుర్లు లాంటి చర్మ సమస్యలు తలెత్తుతాయి. చర్మంలో ఇన్ఫ్లమేషన్, తెల్లం ఉత్పత్తిని జింక్ నియంత్రిస్తుంది. తగినంతగా అందకపోతే చర్మం మంటా అనిపిస్తుంది. ఇన్ఫెక్షన్లు బాధిస్తాయి.

గోళ్ళు తెల్లమచ్చలు జింక్ లోపానికి సంతకాలు. కణాల ఉత్పత్తిలో జింక్ ప్రధానపాత్ర పోషిస్తుంది. తగినంతగా అందకపోతే గోళ్ళ బలహీనపడతాయి. పాలిపోతాయి. పెరుగుదల నెమ్మదిస్తుంది. గోళ్ళ తేలిగ్గా విరిగిపోతుంటే జింక్ తీసుకోవడం పెరగాలని ఆర్థం.

మన రుచి, జీర్ణక్రియ, జీవక్రియల సామర్థ్యాలను జింక్ ప్రభావితం చేస్తుంది. ఇది లోపించినప్పుడు ఆకలి తగ్గుతుంది. కాలక్రమంలో అవాంఛనీయ బరువు తగ్గడం, అలసట, పోషక లోపాలకు దారితీస్తుంది. ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బతీస్తుంది.

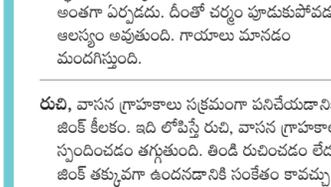
శరీరంలో తగినన్ని జింక్ నిల్వలు ఉంటేనే మెదడు సరిగ్గా పనిచేస్తుంది. లోపిస్తే బ్రెయిన్ కమ్యూనికేషన్లు ఉంటుంది. ఏకాగ్రత కుదరదు. జ్ఞాపకశక్తి సమస్యలు వస్తాయి. మస్టర్ లో ట్రాన్స్మిట్టర్ పనితీరులో జింక్ పాత్ర కూడా ఉంటుంది. తగ్గితే మెదడు పనితీరును ప్రతికూల ప్రభావం పడుతుంది.

మెదడులో రసాయనాలైన సెరటోనిన్, డోప్లమైన్లను సమ తూకంలో ఉంచడానికి జింక్ అత్యవసరం. తగ్గితే అందోళన, అసహనం, కుంగుబాటు తలెత్తవచ్చు. మూడిలో తేడాలు అనిపించడం, విచారంగా ఉండటం, ఒత్తిడి ఎదుర్కోవడం తెలియకుండా ఉంటే జింక్ అవసరమని తెలుసుకోవాలి.

పొట్టలో లైనిన్ సరిగ్గా ఉండటానికి, ఎంజైములు విడుదల కావడానికి జింక్ దోహదపడుతుంది. ఇది లోపిస్తే కడంబుర్లు, విరేచనాలు, ఇంటిబుల్ బోవెల్ లక్షణాలు తలెత్తుతాయి. పోషకాలు శరీరానికి అందాలంటే జింక్ అత్యవసరం. తగ్గితే జీర్ణక్రియ సాఫీగా జరగదు. పొట్టలో బ్యాక్టీరియా సమతూకం కూడా దెబ్బతింటుంది.

ఇవి జింక్ వనరులు

గుమ్మడి గింజలు, నువ్వులు, శనగలు, పప్పుధాన్యాలు (లెంటిల్స్), బాదం, కాజు లాంటి గింజల్లో జింక్ పుష్కలంగా దొరుకుతుంది. మాంసం, పొట్టి ఉత్పత్తులు, గుడ్లు, ఆయిస్ క్రీమ్ లాంటి సముద్ర ఆహారం కూడా జింక్ గనులు. బీజ్, యోగర్ట్ లాంటి పాల పదార్థాల్లోనూ జింక్ ఉంటుంది. ముతక ధాన్యాలు, పాలకూర నుంచి మొక్కల ఆధారిత జింక్ లభిస్తుంది. ఆహారంతో కలిపి విటమిన్ సి కూడా తీసుకుంటే జింక్ బాగా వింటుంటుంది.

క్షయ... అనుక్షయం భయపెట్టించే అంటువ్యాధి. నాలుగు వేల సంవత్సరాలుగా మానవ మనుగడను శాసించిన మహమ్మారి.

భూమి దక్షయ వ్యాధిగ్రస్తులు అధికంగా ఉన్న భారతదేశంలోనే. ప్రపంచవ్యాప్తంగా సుమారు కోటి ఎనభై లక్షల మంది టీబితో బాధపడుతుండగా, అందులో నాలుగో వంతు మనదేశంలోనే ఉండటం ఆందోళనకరం. ప్రతి మూడు నిమిషాలకు ఒక రోగి క్షయతో మరణిస్తున్నట్టు గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. ఈ దుస్థితికి కారణం ఈ వ్యాధి గురించి ప్రజల్లో అవగాహన లేకపోవడం. నిర్లక్ష్యం. క్షయ ప్రధానంగా ఊపిరితిత్తులకు సోకినప్పటికీ, ఇతర అవయవాలకు కూడా ప్రమాదం పాలించి ఉంటుంది. కాబట్టి, రోగులను దీర్ఘకాలం పాటు పీడించే ఈ ప్రాణాంతకమైన వ్యాధి పూర్వపరాలను తెలుసుకోవడం తప్పనిసరి.

క్షయను జయిద్దాం

మనదేశంలో రోజుకొంతోమంది క్షయతో మరణిస్తున్నట్టు ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (డబ్ల్యూహెచ్.డి.) తెలుపుతోంది. అందులోనూ ముఖ్యంగా హెచ్ఐవీ, క్యాన్సర్ రోగులు, ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులతో బాధపడే రోగులు ఎక్కువగా ఉన్నట్టు తెలుస్తున్నది. ఇలా ఉంటే 1882 మార్చి 24న క్షయవ్యాధికి కారణమయ్యే సూక్ష్మజీవిని జర్మనీ శాస్త్రజ్ఞుడు రాబర్ట్ కోచ్ కనుక్కొన్నాడు. వ్యాధి నివారణకు శ్రీకారం చుట్టాడు. దీనికి గుర్తుగా వందేళ్ల తర్వాత నుంచి ఏటా మార్చి 24న ప్రపంచ క్షయ వ్యాధి నివారణ దినంగా జరుపుకొంటున్నారారు. ఈ నేపథ్యంలో ఈ వ్యాధి గురించి అవగాహన చేసుకుందాం.

రెండో ఇతర అవయవాల క్షయం. ఒకరి నుంచి మరొకరికి వ్యాపించే ఊపిరితిత్తుల క్షయం.

వ్యాధి లక్షణాలు

- 2 వారాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రోజులు దగ్గు రావడం.
- సాయంత్రం, రాత్రి సమయాల్లో జ్వరం, చెమటలు పట్టడం.
- అవాంఛనీయంగా బరువు తగ్గడం.
- ఆకలి మందగించడం.
- ఆయాసం, నీరసించిపోవడం.
- దగ్గుతోపాటు తెమడల్ రక్తం పడటం.

క్షయ రెసిస్టెంట్ కేసులకూ మందులు

క్షయ రెసిస్టెంట్ కేసులకు అంతకంటే ఎక్కువ తర్వాత, వివిధ కారణాల వల్ల రెండో సారి టీబి బారినపడిన రోగులకు ప్రస్తుతం మంచి మందులు అందుబాటులో ఉన్నాయి. గతంలో క్షయ రెసిస్టెంట్ కేసుల్లో 30 శాతం మాత్రమే ఫలితాలు ఉండేవి. ఇప్పుడు 60 నుంచి 85 శాతం వరకు ఫలితాలు కనిపిస్తున్నాయి.

మందులు వాడటం నిర్లక్ష్యం చేస్తే వ్యాధి మరింత ముదురుతుంది. ఎక్స్టెన్సివ్ డ్రగ్ రెసిస్టెంట్-ఎక్స్టెన్సివ్ టీబిగా రూపాంతరం చెందుతుంది. ఈ దశలో చికిత్స అందించినా పెద్దగా ప్రయోజనం ఉండదు! ఈ మధ్యకాలంలో ఎండీఆర్, ఎక్స్టెన్సివ్ కేసుల సంఖ్య పెరుగుతుండటం బాధాకరం. కాబట్టి, క్షయ గురించి అవగాహన కలిగించేందుకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విస్తృత ప్రచారం, అవగాహన కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నాయి. ప్రజలు కూడా క్షయ పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండాలి. దేశంలో 40 శాతం కన్నా ఎక్కువ మంది వరకు టీబి ఇన్ఫెక్షన్లు లోపల వ్యాప్తం అవుతున్నాయి. ఇన్ఫెక్షన్ గుర్తించే వ్యాక్సిన్ క్షయ రాదు. వ్యాక్సిన్ రోగ నిరోధక శక్తి తగ్గడం, తగిన పోషకాహారం తీసుకోవని సంవర్షంలో ఇన్ఫెక్షన్ వ్యాధిని నిర్ధారించి, కచ్చితమైన మోతాదులో, పూర్వకాలం మందులను వాడతే టీబిని 6 నెలల్లో వంద శాతం నివారించవచ్చు.

ఎలా వస్తుంది?

ఈ వ్యాధి 'మైకోబాక్టీరియం ట్యూబర్క్యులోసిస్' అనే బ్యాక్టీరియా వల్ల వస్తుంది. దీన్ని ట్యూబర్క్యులోసిస్ (టీబి) అని కూడా పిలుస్తారు. ఈ వ్యాధిగ్రస్తులు మాట్లాడినప్పుడు, దగ్గు సప్పుడు, తుమ్మినప్పుడు, ఉమ్మివేసిన సందర్భాల్లో గాలిలోకి విడుదల అయ్యే తుంపర వల్ల చుట్టుపక్కల వారికి క్షయ సోకుతుంది. ఈ వ్యాధి రెండు రకాలు. మొదటిది ఊపిరితిత్తుల క్షయం.

ఎలా నిర్ధారించాలి?

తెమడ పరీక్ష ద్వారా వ్యాధిని గుర్తించాలి. ప్రత్యేక సందర్భాల్లో డీఎన్ఎ పరీక్ష ద్వారా కూడా బ్యాక్టీరియాను గుర్తించాలి.

నివారణ సాధ్యమేనా?

క్షయను వందశాతం నివారించవచ్చు. అయితే, వ్యాధిని సకాలంలో గుర్తించినా ఇది సాధ్యమవుతుంది. ఈ దిశగా

... మహేశ్వరరావు బండారి

డాక్టర్ మహబూబ్ ఖాన్
నోడల్ అధికారి, టిమ్మి ఎర్రగడ్డ, హైదరాబాద్

నీళ్లు మాత్రమే సరిపోవు

రాష్ట్రంలో ఎండలు మండిపోతున్నాయి. సూర్యకాంతి శరీరంలో ఉన్న నీళ్లు అమాంతం హరించుతున్నాయి. తగినన్ని నీళ్లు తాగకపోతే డిహైడ్రేషన్ కారణంగా ఆరోగ్యం దుర్భలమవుతుంది. భావం పడే ప్రమాదం ఉంటుంది. చాలామందికి నీళ్లు తగినన్ని తాగాలనే విషయం తెలుసు. దీంతో దాహంగా అనిపించిన వెంటనే నీళ్లు తాగిస్తుంటారు. కానీ, పోషకాహార నిపుణులు అభిప్రాయంలో బాగా దాహంగా ఉన్నప్పుడు నీళ్లు తాగడం ఒక్కటి మాత్రమే సరిపోదు. ఇక శరీరంలో నీటి శాతం బాగా పడిపోయినప్పుడు దాహంగా అనిపించదు. డిహైడ్రేషన్ అంటే ఇదే! దీని కారణంగా తలసన్న, కండరాలు పట్టేయడం (మజిల్ క్రాంప్స్), మగత, బ్రెయిన్ ఫాగ్ (తల తిప్పుడం), పని చేసే శక్తి తగ్గడం లాంటివి తలెత్తుతాయి. కాబట్టి శరీరం తగినంత హైడ్రేటింగ్ ఉండాలంటే కొన్ని చిట్కాలను పాటించాలి.

- మధ్యన నిద్ర లేవడం నీళ్లు తాగాలి. రాత్రంతా

నిద్రానికా కాబట్టి, ఇలా చేయడం వల్ల శరీరం మళ్ళీ డిహైడ్రేట్ అవుతుంది. తాజాగా అనిపిస్తుంది.

- రోజంతా దాహం 12 నుంచి 15 గ్లాసుల నీళ్లు తాగి ప్రయత్నం చేయాలి. దీనికోసం హెచ్చరించడానికి అలారం లాంటిది ఏర్పాటు చేసుకుంటే మంచిది.
- నీళ్లకు అదనంగా కిరణ్స్, సెలెని (కొత్తిమీరను పోలిన ఆకు), పువ్వుపండు లాంటివి ఆహారంలో భాగం చేసుకోవాలి.
- మూత్రం రంగును గమనిస్తూ ఉండాలి. శరీరంలో హైడ్రేషన్ స్థాయిలకు సంబంధించి ఇది ఓ సంతకం అలా పనిచేస్తుంది.
- మూత్రం లేత పసుపు రంగులో కానీ, స్పష్టంగా కానీ ఉంటే శరీరంలో తగినంత హైడ్రేషన్ ఉన్నట్టుగా గాఢమైన పసుపు, నారింజ రంగులో ఉంటే డిహైడ్రేషన్ పరిణామం.
- ఇక శరీరంలో తగినంత హైడ్రేషన్ కోసం తాగే నీళ్లలో కలిపిస్తే ఎలక్ట్రోలైట్ ఎంపర్స్ సెంట్ గోలియం మేనుకోవచ్చు. అయితే, వీటిని వాడటానికి ముందు డాక్టర్ సలహా తప్పనిసరి.

ఇవీ... ప్రయోజనాలు

శరీరాన్ని హైడ్రేటింగ్ ఉంచుకోవడం వల్ల ఎన్నో శారీరక, మానసిక ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి.

- తగినంత హైడ్రేషన్ ఉంటే చక్కెర మెదడు గుంజుడు. దీంతో బరువు పెరిగి ప్రమాదం తగ్గుతుంది.
- జ్ఞాపకశక్తి సామర్థ్యం పెరుగుతుంది.
- అందోళన అదుపులో ఉంటుంది.
- మూత్ర సంబంధ ఇన్ఫెక్షన్లు, కీడ్నీలో రాళ్ల సమస్యలను నివారిస్తుంది.
- మలబద్ధకాన్ని నివారించడంలో ఉపకరిస్తుంది.
- అందువల్ల ఒక్క దాహం తీర్చుకోవడం గురించి మాత్రమే ఆలోచించకుండా మీ శరీర, మానసిక ఆరోగ్యానికి తగినన్ని పోషకాలు అందించడం పైగా మనసు పెట్టాలి.